

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 10.11.2021 г.

С Определение № 60150 от 08.10.2021 г. по гр. д. № 3533/2020 г. съставът на Първо гражданско отделение на ВКС, на основание чл. 292 ГПК, е спрял производството по делото и е предложил на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии да постанови тълкувателно решение по въпроса:

Дали причинените от деликт пропуснати ползи трябва да бъдат доказани със сигурност, както трябва да бъдат доказани със сигурност пропуснатите ползи, причинени от неизпълнение на договорно задължение?

Произнасянето на ОСГТК с тълкувателно решение по този въпрос се налага, поради наличието на противоречива практика на състави на Върховния касационен съд.

С Решение 347/06.03.2018 г. по гр. д. № 34/2017 г. на ВКС, IV-то г. о., е даден положителен отговор на въпроса по чл. 280, ал. 1 ГПК, по който е допуснато касационно обжалване – подлежи ли на доказване настъпването на имуществена вреда в хипотезата на чл. 45 ЗЗД, съставляваща пропусната полза, както и нейният размер, или тя се предполага. Съставът на ВКС е приел, че ТР № 3/12.12.2012 г. по тълк. д. № 3/2012 г. на ОСГТК на ВКС е постановено във връзка с обезщетение за пропусната полза от неизпълнение на договорно задължение, но принципните му постановки, свързани с характера на вредата и начина на установяването ѝ, са приложими във всички случаи на имуществено увреждане. Прието е също, че в конкретния случай в противоречие с ТР № 3/12.12.2012 г. съдът е присъдил обезщетение, квалифицирано като такова за причинени имуществени вреди по чл. 49 ЗЗД, чийто размер е определил по предположение за евентуална наемна цена, а не въз основа на представени по делото доказателства за валидни наемни договори с трети лица. Самият ВКС определя дължимото обезщетение за пропуснати ползи въз основа на приетата експертиза за средномесечен пазарен наем, но след като преквалифицира иска от чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД на иск по чл. 59 ЗЗД.

В Решение № 297 от 9.02.2016 г. на ВКС по гр. д. № 1202/2015 г., III г. о., също е прието, че при обезщетяване на пропуснати ползи в резултат на неправомерно увреждане, включително за случаите на обективна отговорност, приложение намира принципът за пълна репарация на всички преки и непосредствени вреди, но пропуснатите ползи за собственика от

плодовете на унищожена вещ за бъдеще време се обезщетяват само ако ще настъпят със сигурност. Съставът на ВКС се е позовал на ТР № 3/12.12.2012 г. по тълк. д. № 3/2012 г. на ОСГТК, като е продължил с релевантните за конкретния спор мотиви за начина, по който се доказва пропуснатата полза при непозволено увреждане, когато има установена по нормативен ред презумпция за настъпването на вредата.

Обратно – в Решение № 102 от 23.04.2014 г. на ВКС по гр. д. № 6423/2013 г., I г. о., е прието, че фактическият състав на отговорността за обезщетяване на непозволено увреждане не предвижда други предпоставки, извън посочените във влязлото в сила решение и по-конкретно не предвижда като предпоставка собствениците да са изразили намерение и да са положили усилия да отдадат обекта под наем. Решението е постановено по правния въпрос дали основателността на претенцията с правно основание чл. 45 вр. чл. 51 ЗЗД за вреди от пропуснати ползи от невъзможността да бъде експлоатиран търговски обект в размер на средния пазарен наем за определен период от време (сбор от месечни наемни цени), е обусловен от намерението и усилията на собствениците да отдадат обекта под наем.

Също и в Решение № 339 от 4.11.2015 г. на ВКС по гр. д. № 1520/2015 г., IV г. о., се приема, че предпоставките за отговорността по чл. 45 ЗЗД включват виновно извършване от ответника на противоправно действие (отнемане на фактическа власт върху недвижим имот чрез насилие); причиняване на вреди на ищеца, изразяващи се в лишаването му от възможността в процесния период да ползва имота; причинна връзка между противоправното поведение и вредата; установен размер на обезщетението за лишаване от ползване по предназначение на имота, изчислен на базата на средната пазарна наемна цена. Фактическият състав на отговорността за обезщетяване на непозволено увреждане не предвижда като предпоставка ищецът да е изразил намерение и да е положил усилия да отдаде имота под наем.

От посоченото по-горе се констатира противоречива практика на състави на ВКС по отношение на посочения въпрос.

На основание чл. 124, ал. 1, т. 2 ЗСВ, се налага да се образува тълкувателно дело на Гражданска и Търговска колегии на ВКС.

С оглед на изложеното

Р А З П О Р Е Ж Д А М:

I. Да се образува т. д. № 3/2021 г. по описа на ВКС, Гражданска и Търговска колегии, за приемане на тълкувателно решение по следния въпрос:

Дали причинените от деликт пропуснати ползи трябва да бъдат доказани със сигурност, както трябва да бъдат доказани със сигурност пропуснатите ползи, причинени от неизпълнение на договорно задължение?

II. Определям комисия за изготвяне на проект за тълкувателно решение по т. д. № 3/2021 г. на ОСГТК в състав:

- съдия Елеонора Чаначева,
- съдия Зоя Атанасова, докладчик.

III. Делото да се докладва на комисията за предприемане на действия по т. 7 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС.

IV. Настоящото разпореждане заедно с Определение № 60150 от 08.10.2021 г. по гр. д. № 3533/2020 г. на Първо гражданско отделение на ВКС да се публикуват на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“.

**ДАРИЯ ПРОДАНОВА –
ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД:
съгласно Заповед № 955/04.10.2021 г.**